

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор НУБіП України
Вадим ТКАЧУК

06 травня 2026 р.

**ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ІСПИТУ**
з освітньо-професійної програми
«Журналістика»
для підготовки здобувачів
другого (магістерського) рівня вищої освіти

за спеціальністю С7 «Журналістика»
галузі знань С «Соціальні науки, журналістика та
інформація»

Голова фахової атестаційної комісії
 Світлана ЛИТВИНСЬКА

Київ – 2026

Тестове завдання для вступу на програму підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти складається з 30 запитань із комплексу фахових дисциплін. За характером формування відповідей використовуються завдання закритої та відкритої форм. Завдання закритої форми представлені запитаннями, що потребують обрання однієї або кількох відповідей із запропонованого набору варіантів, вибору відповідності або їхньої послідовності. Відкритими є запитання, в яких необхідно коротко відповісти на поставлене питання (одним словом чи словосполученням), дати визначення або назвати певну теорію.

ПЕРЕЛІК РОЗДІЛІВ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ІСПИТ

I. Журналістська етика.

1. Етичні кодекси. Кодекс етики українського журналіста. Світова практика (зокрема Редакційні настанови BBC). Журналістські стандарти. Регулювання українського медіапростору .
2. Журналістика в умовах війни. Висвітлення війни Росії проти України. Норми, правила, рекомендації. Український та світовий досвіди.
3. Авторське право, плагіат та його види в журналістиці: як діяти в межах етично-правових норм. Джерела інформації та експерти.
4. Вразливі категорії людей в журналістиці – як працювати з ними в рамках етичних норм. Стереотипи, дискримінація, мова ворожнечі та гендерні питання.
5. Журналістика та піар, прихована реклама, джинса: що не можна виправдати в українській журналістиці

II. Теорія журналістики

6. Соціальна позиція журналіста.
7. Принципи журналістики.
8. Дієвість та ефективність журналістської діяльності.
9. Медіаетика: основні завдання та проблеми.
10. Ідейно-теоретичні концепції свободи преси.
11. Свобода слова і журналістська діяльність.
12. Інформаційний простір України та питання інформаційної безпеки.

III. Теорія масової комунікації

13. Загальне визначення поняття масова комунікація.
14. Масово-комунікаційний процес.
15. Історія розвитку масової комунікації.

16. Поняття маси. Ознаки маси. Види мас.
17. Нормативні теорії преси.
18. Теорії активної аудиторії: «спіраль мовчання», «теорія користі та задоволення», «теорія гри».
19. Теорії комунікації Д. Маккуела.

IV. Культура мовлення

20. Формування і функціонування літературної мови. Національна і державна мови.
21. Конституція України про державну мову.
22. Мовна політика в Україні.
23. Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної».
24. Зміни в українському правописі 2019 року.
25. Літературна норма та мовна практика у ЗМІ.

V. Історія української журналістики

26. Суспільно-політична та культурна ситуація на українських землях на межі ХІХ-ХХ ст.
27. Поява перших україномовних видань.
28. «Медовий рік» в історії української преси.
29. Зародження партійно-радянської преси.
30. «Хрущовська відлига» та її вплив на стан української журналістики.
31. Українська преса напередодні та після здобуття незалежності.
32. Сучасний стан української журналістики.

VI. Жанри журналістики

33. Поняття жанру в журналістиці. Визначення, аспекти дослідження.
34. Жанротворчі ознаки. Універсальні властивості жанру як типу текстів.
35. Загальна класифікація жанрів журналістики.
36. Особливості жанру інтерв'ю в газеті, на радіо і телебаченні, в інтернет-виданні.
37. Новинна замітка як найбільш оперативний жанр журналістики.
38. Структурна організація новин на сайтах інтернет-ЗМІ.
39. Класифікація заміток у пресі.
40. Аналітичні жанри журналістики: жанротворчі ознаки, типологія творів, способи представлення інформації.
41. Звіт про подію як інформаційний жанр журналістики. Різновиди звітів.

42. Репортаж: загальна характеристика жанру, типологічні ознаки, жанрові різновиди репортажу.
43. Загальна характеристика жанру інтерв'ю. Жанрові різновиди інтерв'ю.
44. Інтерв'ю: етапи роботи журналіста над інтерв'ю і правила проведення
45. Художньо-публіцистичні жанри журналістики: типологія, функції, жанротворчі ознаки
46. Нарис та есе: порівняльна характеристика жанрів
47. Авторська колонка: жанрова природа, ознаки, різновиди

VII. Основи наукових досліджень

48. Наука і наукове дослідження.
49. Інформаційне забезпечення наукових досліджень.
50. Методологічні основи наукових досліджень.

ПРИКЛАД ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

Частина 1 (базовий рівень)

(15 завдань, вирішення яких передбачає одну правильну відповідь на завдання)

1. Авторами «Чотирьох теорій преси» (1956 р.) були...

- 1.1. У. Шрамм, Т. Пітерсон, Ф. Сіберт
- 1.2. У. Шрамм, Т. Пітерсон, М. Макклюен
- 1.3. Т. Пітерсон, М. Макклюен, Д. Маккуейл
- 1.4. У. Шрам, М. Макклюен, Д. Маккуейл

2. Інформаційна функція журналістики належить до:

- 2.1. Загальних функцій
- 2.2. Спеціальних функцій
- 2.3. Важливих функцій
- 2.4. Не належить до функцій

Частина 2 (середній рівень)

(10 завдань, вирішення яких передбачає кілька правильних відповідей на завдання, встановлення відповідності, правильної послідовності, відповідь на відкриті запитання)

1. Установіть логічні пари

1. Жанри журналістики	А. Інформаційні, художньо-публіцистичні, аналітичні
2. Інфраструктура журналістики	Б. Розвиток різних типів медіа і можливість доступу до них на конкретній території
3. Тип медіа	В. Вербальні, невербальні
4. Інфотейнмент	Г. Спосіб подачі матеріалу, який націлений як на розваги, так і на інформування

2. Визначте поняття і його зміст

1. Медіаосвіта	А. Сукупність навичок і умінь, які дозволяють людям аналізувати, оцінювати і створювати повідомлення в різних видах медіа, жанрах і формах.
2. Медіаграмотність	Б. Частина освітнього процесу, спрямована на формування в суспільстві медіакультури.
2. Теорія медіа	В. Сукупність теоретичних та методологічних підходів в медіа, які використовуються для висвітлення різноманітних подій
3. Конвергенція	Г. Процес інтеграції традиційних і нових медіа, який супроводжується дублюванням контенту і / або створенням альтернативних медіаплатформ

Частина 3 (високий рівень)

(5 завдань, вирішення яких передбачає чітку (конкретну) відповідь, розгорнуту обґрунтовану відповідь на відкриті запитання, встановлення відповідності, правильної послідовності)

1. Опишіть етапи формування громадської думки.

(дайте ґрунтовну відповідь)

2. Дайте визначення журналістики як соціального інституту.

(дайте ґрунтовну відповідь)

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛЕТЕРАТУРИ

1. Антонов В. М. Технологія видавничого виробництва: підручник. Київ:
2. Балаклицький М. А. Зображальна журналістика : навчально-методичний посібник для студентів зі спеціальності «Журналістика» / М. А. Балаклицький. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2019. – 84 с.
3. Башманівський В. І., Василенко К. С. Вступ до спеціальності: навчально-методичний посібник. Житомир: вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2024. 78 с.
4. Білуха М. Т. Основи наукових досліджень. Київ : Вища школа, 2003. 292 с.
5. Богачук І. М. Жанри журналістики: навчально-методичний посібник. Вінниця: ФОП Корзун Д. Ю., 2025. 156 с.
6. Бойко Л. А. Газетна журналістика: теорія і практика. Львів: Сполом, 2017. 320 с.
7. Бутиріна М.В. Даркнет: метафоричні та фактологічні наративи електронного фронтиру. Медіанаративи: колективна монографія. Дніпро: Ліра, 2022. С. 102-114
8. Бутиріна М.В. Медіафейки: замах на дійсність в епоху постправди. Актуальні тренди сучасного комунікативного простору : колективна монографія / за заг. ред. В.Д. Демченка. Дніпро : ГРАНІ, 2020. С. 13–25.
9. Владимиров В. М. Історія української журналістики (1917–1991): навч. посіб. Київ : МАУП, 2007. 174 с.
10. Грищенко В. В. Технологія газетної справи: підручник. Київ: Либідь, 2019. 356 с.
11. Дем'янчук О. І. Видавничі технології в інформаційному просторі: навчальний посібник. Харків: Фоліо, 2020. 276 с.
12. Довженко О. Як писати новини // MediaLab. Режим доступу: <https://medialab.online/news/novyny1/>
13. Досенко А. Книга Інтернет-журналістика. Комунікативні маркери : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2020. 184 с.
14. Досенко А., Погребняк І. Інтернет-журналістика. Комунікативні маркери: навч.-метод.посібник. К.: «Центр навчальної літератури», 2020. 184 с.
15. Животко А.П. Історія української преси / Упоряд., авт. іст.-біогр. нарису та приміт. М. С. Тимошик. Київ : Наша культура і наука, 1999. 368 с.
16. Іванов В. Основні теорії масової комунікації і журналістики: навч. посіб. / За науковою редакцією В. В. Різуна. Київ : Центр Вільної Преси, 2010. 258 с.
17. Канівець І. Варіативне кіно, режисура екранних творів з сюжетами : навч. посібн. К. : «Видавець Олег Філюк», 2018. 242 с.
18. Капелюшний А. О. Телебачення прямого ефіру: практика мовлення, типові помилки : навч. посіб. Львів : ПАІС, 2011.
19. Кирилова О. В. Газетно-журнальне виробництво : Тексти лекцій. Дніпро : ДНУ імені О. Гончара, факультет систем і засобів масової

комунікації, 2019. 30 с. <https://fszmk.dnu.dp.ua/uploads/files/Навчально-методичні%20праці/ГЖВ%20ВСПДП2019.pdf>

20. Крейг Р. Інтернет-журналістика : робота журналіста і редактора у нових ЗМІ. Київ : Києво-Могилянська академія, 2007.

21. Культура фахового мовлення : навч. посіб. / За ред. Н. Д. Бабич. Чернівці : Книги. ХХІ, 2006. 496 с.

22. Ла Рош фон Вальтер. Вступ до практичної журналістики : навч. посіб. / За загал. ред. В.Ф. Іванова та А. Коль. Київ : Академія української преси, 2005. 22 с.

23. Лазаренко Н. І., Коломієць А. М., Паламарчук О. М. Комунікація в Інтернет-просторі: психологічний аспект. Інформаційні технології і засоби навчання. 2018. Т. 65, № 3. С. 249–261.

24. Маєр К. Журналістика: підручник / Маєр К.; пер. з нім. В. Климченка, В. Олійника / за загал. ред. В. Іванова. К. : Академія української преси, Центр вільної преси, 2022. 300 с.

25. Мальченко, О. А. Організація та технологія газетного виробництва: навчальний посібник. Полтава: ПолтНТУ, 2017. 275 с.

26. Медіаетика та медіаграмотність: підручник / Ред.-упор. В.Ф. Іванов, О.В. Волошенюк; За науковою редакцією В.В. Різуна. Київ : Центр вільної преси. 2012. 352 с.

27. Методика та організація наукових досліджень : навч. посіб. [О. П. Кириленко, В. В. Письменний, Н. М. Ткачук та ін.; за ред. О. П. Кириленко]. Тернопіль: ТНЕУ, 2012. 196 с.

28. Михайлин І. Л. Основи журналістики : підручник. 5-те вид. перероб. та доп. Київ : Центр учбової літератури, 2011. 496 с.

29. Москаленко А. З. Теорія журналістики: навч. посіб. Київ: Експрес-об'ява, 1998. 336 с.

30. Нестерняк Ю., Клименко О. П. Від Майдану до Майдану. Новітня історія української журналістики (1989-2019): навч. посібн. Київ : ВЦ «Академія», 2022. 192 с.

31. Павлова О. Ю., Тормахова А. М. Візуальні практики та комунікація : курс лекцій. Київ : Київ. ун-т, 2018. 223 с.

32. Різун В. В. Теорія масової комунікації: підруч. для студ. галузі “Журналістика та інформація” / В.В. Різун. Київ : ВЦ “Просвіта”, 2008. 260 с.

33. Савченко, І. В. Технологія редакційно-видавничого процесу: навчальний посібник. Харків: Прапор, 2021. 318 с.

34. Сингер П. Війна лайків. Зброя в руках соціальних мереж. Київ : Книжковий Клуб "Клуб Сімейного Дозвілля", 2019. 320 с.

35. Тонкіх І. Ю. Інтернет-журналістика. Жанри в інтернеті [Електронний ресурс]: навчальний посібник / І.Ю. Тонкіх. – Електронні дані. – Запоріжжя : ЗНТУ, 2017

36. Феллер М.Д. Текст як модель комуникативного акту <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=140>

37. Фолькер В. О. Журналістика газет і журналів / Пер. з нім. В. Климченко. Київ: Центр вільної преси, 2017. 377 с.

38. Чекмишев О. Основи журналістики. Київ : Академія, 2021. 168 с.
39. Щербань, Л. А. Історія розвитку газетної справи в Україні: монографія. Київ: Українська видавнича спілка, 2020. 210 с.
40. Bashynska I., Garachkovska, O., Kichuk, Ya., Podashevsk, T., Bigus, O. Smart Education 4.0: Balancing Dual-Distance and Reskilling Revolution. *Studies of Applied Economics*. 2021. Vol. 39, No. 6.
41. Kalenyuch, V. (2022). Інтертекстуальність заголовкових комплексів у медіатекстах. Актуальні проблеми української лінгвістики: теорія і практика, (44), 130-146. Retrieved із <https://apultp.knu.ua/index.php/APULTP/article/view/122>
42. Рус-Моль, Ш.; Шульц, Т. Журналістика: посібник / Пер. з нім. В. Климченко та В. Олійник; наук. ред. В. Іванов. К.: Академія української преси, Центр вільної преси, 2025. 393 с.
43. Практикум із журналістської етики. Видання 3-тє, доповнене / За заг. ред. О. Погорелова. — К. : Комісія з журналістської етики, 2024. — 96 с.
44. Свобода слова в умовах інформаційної війни та збройного конфлікту / А.Б. Блага, О.А. Мартиненко, Б.С. Мойса, Р.В. Шутов; за заг. ред. О.А. Мартиненка/ Українська Гельсінська спілка з прав людини. – К., 2017. – 85 с. з іл. <https://www.helsinki.org.ua/publications/svoboda-slova-v-umovah-informatsijnoji-vijny-ta-zbrojnoho-konfliktu/>

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ відповідей вступника на тестові завдання

Метою тестування за фахом є перевірка відповідності знань, умінь і навичок вступників програмним вимогам, з'ясування компетентності та оцінка ступеня підготовленості вступників для отримання другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Оцінювання знань вступників на вступних випробуваннях здійснюється за шкалою від 0 до 200 балів.

Кожне тестове завдання складається із 30 питань, які за ступенем складності поділені на три частини:

У **частині 1** (базовий рівень) пропонується всього 15 завдань з вибором однієї правильної відповіді. За правильне розв'язання кожного завдання вступник отримує **4 бали**. Відповідно за правильне розв'язання усіх завдань частини 1 вступник отримує 60 балів.

У **частині 2** (середній рівень) пропонується всього 10 завдань: тестові завдання із декількома правильними відповідями, на встановлення відповідності або встановлення правильної послідовності, відповідь на відкриті питання. За правильне розв'язання одного питання вступник може отримати **2, 4, 6, 8 балів** – 2 бали за кожен правильно обрану відповідь, встановлену відповідність чи послідовність. Максимальна кількість балів за правильне вирішення завдань частини 2 – 80 балів.

Завдання **частини 3** (високий рівень) складає 5 завдань: на встановлення відповідності або встановлення правильної послідовності, розв'язання задачі, питання у відкритій формі з розгорнутою відповіддю. За кожне правильне розв'язання завдання вступник отримує **12 балів**. За завдання частини 3 вступник максимально отримує 60 балів.

Відсутність відповіді або неправильна відповідь оцінюється в 0 балів.

Максимальна кількість тестових балів, яку можна набрати, правильно виконавши всі завдання тестової роботи – 200 балів.

Фахова атестаційна комісія оцінює роботу за загальною сумою балів, набраних вступником за результатами тестування, яка може бути в межах від 0 до 200 балів.

Час виконання тестових завдань становить 180 хвилин.

Голова фахової атестаційної комісії

Світлана ЛИТВИНСЬКА